

Remiss inför trafikförändringar Stockholms innerstad och Lidingö

Funktionsrätt Stockholms län är ett intressepolitiskt samarbetsorgan för 46 funktionsrättsföreningar i Stockholms län. Tillsammans representerar vi cirka 70 000 medlemmar. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden. Vår vision är att Stockholms län ska vara ett samhälle för alla.

Mänskliga rättigheter-utgångspunkt

Funktionsrätt Stockholms län utgår från principerna om mänskliga rättigheter i vårt remissvar. För personer med funktionsnedsättningar handlar det om att kunna delta i samhället på lika villkor.

Inledning

I remissen anges att resandet har minskat med 30 procent i innerstaden och Lidingö sedan 2019. Detta har medfört minskade intäkter. Orsaken anses vara pandemin och förändrade resebeteenden hos resenärerna. I remissen framhålls att trafikutbudet ska vara centralt.

Funktionsrätt Stockholms län konstaterar att trafikutbudet föreslås att drastiskt ändras i förslaget. Så gott som samtliga innerstadsbussar får omfattande förändringar i trafikutbudet. Även Lidingö berörs av trafikutbudet.

Funktionsrättskonsekvensbeskrivning-FKB

Uppenbarligen har ingen FKB företagits inför förslaget om förändringar för Stockholms innerstad och Lidingö. Funktionsrätt Stockholms län föreslår att det görs en FKB utifrån att kollektivtrafiken ska kunna användas av alla. Det innebär att personer med funktionsnedsättning ska kunna nyttja trafikutbudet som alla andra. Resandet ska vara tillgängligt och spontant.

Allmänna reflektioner

Då resandetappet är stort i innerstaden, har ett samarbete mellan trafikutövaren och trafikförvaltningen föreslagits. Det är bra att det görs en helhetsöversyn över de föreslagna trafikförändringarna.

Funktionsrätt Stockholms län ser med stor oro över de förändringar som föreslagits. Genom att minska utbudet med antalet avgångar per timme, så är det risk för trängsel och försvårande att resa för personer med funktionsnedsättning.

Förändringarna kommer att göra det svårare att kunna ta sig till studier, arbete, fritid och kultur.

Ur miljösynpunkt är det önskvärt att kollektivtrafiken ska ersätta bilen som transportmedel. Alternativet att cykla eller gå är något som funktionsnedsatta inte nödvändigtvis kan göra. Därför är det extra viktigt att kollektivtrafiken fungerar för alla.

Förslag på trafikförändringar

Lidingö

Linje 203 Ropsten-Näset. Förslag att dra ner på utbudet från 5 till 4 avgångar i timmen och i mellantrafik från 4 till 3 avgångar i timmen. Det är svårt att hitta alternativ till andra utbud, vilket gör det försvårande för resenärerna. Risk är då att bil blir alternativet, vilket inte gynnar miljön samt att intäkterna minskar ytterligare. Detta gäller även linje 206.

Linje 225 trafikeras endast i högtrafik. En nerdragning till endast två avgångar i timmen, riskerar linjen att tappa resenärer som hittar andra trafikslag än buss.

Solna

Linje 57 Frösundavik-Solna. Ny föreslagen linjesträckning innebär att resenärer hänvisas till tunnelbana, pendeltåg och andra busslinjer. Detta medför ett omständligare sätt att resa med flera byten för att nå resmålet. För personer med funktionsnedsättning kan bussbyten och byten till andra fordonslag medföra att de avstår att resa eller att de väljer färdtjänst.

Stockholms innerstad

Stombusslinjerna 1- 6 behåller sina linjesträckningar. Bra att samtliga busslinjer får validering vid alla dörrar. Det kan dock medföra problem för personer som har rullstol eller rollator, då det kan uppstå trängsel med andra resenärer vid av och påstigning.

Idag är det ständig trängsel på stombusslinjerna oavsett trafikeringstider på dygnet. Förslaget att skära ner antalet avgångar i timmen är inte acceptabelt. I synnerhet inte för den långa linjen 3 som sträcker sig genom hela innerstaden och förbinder två av Region Stockholms största sjukhus. Linje 3 ska tillgodose trafikutbudet för resenärer på väg till och från sjukhusen. Ofta har personer genomgått olika behandlingar och behöver troligen kunna sitta på platser i bussen. Linje 3 ska även fungera som transportmedel för det stora antal personer som jobbar på sjukhusen, ofta på tider som inte är under högtrafik. Därför är det av största vikt att linje 3

behåller eller rentav utökar antalet avgångar per timme oavsett tider på dygnet.

Att avlasta stombusslinje 4 med andra linjer vissa sträckor känns inte som ett alternativ. Detta innebär att resenärer ska välja en annan linje på kortare sträckor. Då krävs en lansering av vilka fördelar som då kan uppnås.

Trängselfaktorn har en avgörande betydelse för reseupplevelsen. Att ständigt mötas av att bussen är fullsatt och ”endast avstigning” gör resan till en stressfaktor för alla, men särskilt för personer med funktionsnedsättning. Det kan handla om ångest över att trängas med främmande människor. Att behöva invänta flera bussar i kyla och regn och inte kunna komma med på grund av för få rullstolsplatser eller plats för rollatorer samt platser för barnvagnar.

Linje 50 Odenplan-Stora Lappkärrsberget. Bra att linjen ändras så att den sammanbinder flera lärosäten. Däremot behövs bibehållet utbud på 10 avgångar under högtrafik, då fler resenärer kommer att frekventera linjen på grund av den nya sträckningen. Viktigt att minnas att funktionsnedsatta också studerar.

Linje 54 Reimersholme-Hjorthagen. Ny linjesträckning för att avlasta stombusslinje 4. Bra med utökat antal avgångar i högtrafik.

Linje 56 Hornsberg-Stora Essingen. Ny linjesträckning, vilket innebär att linje 56 inte trafikerar Stora Essingen. Dessa resenärer hänvisas till stombuss 1 eller tvärbanan, vilket gör det extra angeläget att inte dra ner på antalet avgångar för busslinje 1.

Linje 57 Frösundavik-Sofia. Ny linjesträckning samt övertagande av delsträcka på linje 54. För att kunna resa till Frösundavik hänvisas till en rad olika busslinjer samt tunnelbana och pendeltåg. För personer med olika funktionsnedsättningar är trygghet och smidighet A och O i resandet. Viktigt att slippa byta till olika trafikslag och bussar för att nå resmålet.

Linje 61 Ruddammen-Hornsberg. Nerdragning av antalet turer ner till en gång per timme under lågtrafik. Boende och besökare till Ruddammen är hänvisade till ett trafikslag, nämligen till buss 61. Att dra ner på antalet avgångar försätter dessa resenärer i trångmål. Egen bil eller taxi blir den lösning som står till buds. Detta är inte acceptabelt för en busslinje i innerstaden.

Linje 65 Fredhäll-Skeppsholmen. Linjesträckningen föreslås att ändras till Centralstationen-Skeppsholmen. Bra förslag, då linjen kortas av och avlastar andra linjer.

Linje 67 Odenplan-Blockhusudden. Linje 67 är den enda busslinjen som frekventerar den delen av Södra Djurgården och som går till Blockhusudden. Spårväg City och båttrafik linje 80 nås även till Södra Djurgården, men inte i samma omfattning som busslinje 67. Södra Djurgården är ett område som besöks av ett stort antal personer samtidigt och som deltar i olika evenemang och aktiviteter.

Nerdragning till 3 respektive 2 avgångar under högtrafik och mellantrafik är inte rimligt, med tanke på det tryck som det är på den linjen i dagsläget. Att förstärka med antal turer under högtrafik mellan Östra station och Odenplan är inte tillräckligt. De resenärer som kommer norrifrån till Östra station har ingen nytta av till exempel Spårväg City eller båtlinje 80. Tvärtom behöver linje 67 få utökat antal turer under sommarhalvåret och i samband med jul och nyår. Många barnfamiljer med barnvagnar kommer inte ombord på grund av trängseln. Ännu sämre möjligheter har de resenärer som kommer med rullstol eller rollator. Här uppstår en tråkig motsättning mellan funktionsnedsatta och barnvagnsresenärer.

Linje 69 Centralen-Djurgårdsbrunn. Även linje 69 förslås att få nerdragningar från 4 till 3 avgångar vid högtrafik och vid mellantrafik endast 2 turer i timmen. Detta är helt orimligt med tanke på att det inte finns något annat alternativ att ta sig till den så kallade museiparken, Kaknästornet och friluftsliv. Rätten till kultur begränsas då busslinje 69 är närmaste förbindelse till Berwaldhallen och till andra kulturevenemang.

Ofta är just mellantiden den tid då många går på museer, åker ut på Djurgården för promenader med mera. För personer med funktionsnedsättning kommer dessa nerdragningar med all sannolikhet innebära ett ofrivilligt avstående från aktiviteter som finns längs busslinje 69.

Linje 72 Karolinska sjukhuset-Frihamnen. Linjen föreslås att läggas ned. Linjen går idag tvärs genom innerstaden och har följaktligen ett stort upptagningsområde. Hänvisning till stombusslinjerna, som i sin tur föreslås få färre avgångsturer gör inte resandet lättare. Även funktionsnedsatta arbetar på Karolinska sjukhuset och i Frihamnen. Det kommer med all sannolikhet uppstå trafikchaos och trängsel.

Linje 75 Ropsten-Cityterminalen. Linjen föreslås att läggas ned. Hänvisning till stombusslinjer och tunnelbana. Norra Djurgårdsstaden har tidigare under flera år haft få alternativ till kollektivtrafik. En viktig förbindelse till centrala delar av Stockholm har linje 75 utgjort. En nedläggning av busslinje 75 kommer att leda till ett stort avbräck för de boende i området.

Linje 76 Ropsten-Norra Hammarbyhamnen. Linje 76 vars sträckning är mycket lång och som går genom centrala delar av Stockholm samt förbinder flera stadsdelar utgör en viktig linje i Stockholm. Färre avgångar kommer att leda till ohållbar trängsel på busslinjen. Linje 76 är en så kallad pendla-till-jobbet buss som även personer i Hammarby sjöstad använder sig av. Rimligt att avvakta med nedskärningar tills utbyggnad av tunnelbanan är klar.

Funktionsrätt Stockholms län föreslår

- att det görs en Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, FKB med fokus på resenärer med funktionsnedsättning. Hur kommer lagda förslag att drabba personer med funktionsnedsättning?
- att resandet bli attraktivt och ett självklart första alternativ och val i resandet
- att göra resor i verkligheten och testa trängsel och trivsel i kollektivtrafiken under högtrafik idag. Är förslagen realistiska?
- att tänka i ett större perspektiv, när det gäller Region Stockholm som arbetsgivare vid sjukhus och hur anställda där ska ta sig till och från arbetsplatsen
- att tänka hur personer som söker vård kan få bästa möjliga kollektivtrafik till och från sjukhus
- att underlätta för personer, även funktionsnedsatta, att ta del av kulturutbud och friluftsliv på redan hårt belastade linjer i kollektivtrafiken
- att skapa möjligheter för både funktionsnedsatta och barnvagnsresenärer att resa

Stockholm den 19 december 2023

Inge-Britt Lundin/ 1e vice ordförande

Sanna Frost/ Verksamhetschef